

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

POSTWIELKANOCNY?

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Czy przedrostek post- możemy dołączyć do każdego przymiotnika?

Przedrostek post- niesie znaczenie następcości, wskazuje na to, że dane zjawisko występuje lub występowało później niż to wskazane przez podstawę, np. postindustrialny – ‘występujący po okresie industrializacji’, postkomunizm – ‘okres po upadku komunizmu’, postglacjał – ‘okres następujący po zlodowaceniu’.

Przedrostek post- przejęliśmy bezpośrednio z łaciny, w której przyimek post oznacza ‘po (czymś); poza, wstecz, z tyłu’. W polszczyźnie przedrostek post- „tworzy nazwy i określenia osób, rzeczy i zjawisk, które występują później od czegoś lub są późniejszą formą czegoś” [ISJP] i może być przyłączany zarówno do przymiotników, jak i do rzeczowników. Jego łacińska proveniencja sprawia, że świetnie się nadaje do tworzenia terminów w specjalistycznych odmianach polszczyzny i w stylu naukowym, ale nie najlepiej się sprawdza w codziennym, zarówno starannym, jak i potocznym języku. Lepiej również nie dołączać go do podstaw rodzimych – w tej funkcji sprawdzi się swojski przedrostek po-. Lepiej będzie brzmieć forma: okres powielkanocny (czyli ten, który następuje po Wielkanocy) niż: okres postwielkanocny. Lepiej będą brzmieć i wyglądać przymiotniki: pourodzinowy, poimieninowy, poświęteczny niż: posturodzinowy, postimieninowy, postświęteczny (te ostatnie – rozdzielnie zapisane – będą mieć zupełnie inne znaczenia: post urodzinowy, post imieninowy i post święteczny na Facebooku).